

**Posudek bakalářské práce Kláry Bešćecové *ZDROJE INFORMACÍ O ČERNOBYLSKÉ
HAVÁRII
V ČESKOSLOVENSKU***

Klára Bešćecová si za téma svojí bakalářské práce zvolila výzkum způsobu informování o jedné z největších jaderných katastrof 20. století. Černobylská havárie se odehrála v roce 1986, kdy v bývalém Československu vrcholila éra tzv. normalizace. Autorka se proto zaměřila především na osvětlení limitů zabraňujících svobodnému šíření zpráv.

Práci K. Bešćecová rozdělila do čtyř stěžejních kapitol: Metodologická část, O katastrofě, Mediální prostředí v období normalizace – 80. léta, Interpretace rozhovorů a diskurzivní analýza novinových článků.

V první části se věnuje představení metodologických postupů. Jako hlavní metodu pro studii si zvolila orálně historický výzkum s účastníky mediálního procesu v případě černobylské katastrofy. Postup si autorka osvojila na základě teoretické literatury a metodu pak řádně zužitkovala v interpretační části. Dalším metodologickým postupem v práci je diskursivní analýza tehdejšího tisku (konkr. Rudého práva), která vhodně doplňuje obraz atmosféry tehdejšího mediálního prostředí.

Ve druhé a třetí kapitole se K. Bešćecová představuje v obecné rovině vznik jaderné katastrofy v Černobylu a specifika mediálního prostoru v éře tzv. normalizace. V těchto částech vychází jednak ze sekundární literatury a jednak z pořizovaných rozhovorů a snaží se upozornit na společensko politické pozadí celé havárie. Obzvláště kapitolu charakterizující tehdejší mediální prostředí považují za zdařilou, neboť do tohoto, málo probádaného tématu autorka přináší cenné informace.

Ve zmíněných částech K. Bešćecová upozorňuje na rozsah katastrofy, o níž se zprávy šířily nejprve velmi spoře. Díky novému přístupu M. Gorbačova a dalším, vnějším okolnostem se postupně veřejnost v některých státech socialistického bloku dostala k podstatným informacím. V tomto ohledu nicméně zaostalo tehdejší Československo, jehož představitelé velmi dlouho váhali, jak veřejnost s katastrofou obeznámit. „Normalizační“ diskurs politiky nebyl připraven poukázat na selhání hlavního spojence - SSSR.

S těmito tezemi pak autorka pracuje v následující, stěžejní části, která zahrnuje vlastní výzkum a interpretaci získaných dat. První úsek je zaměřen na analýzu rozhovorů, které K. Bešćecová vedla se čtyřmi narátory – Janem Stejskalem, Lídou Rakušanovou, Annou Šabatovou a Danou Drábovou. Všichni uvedení se podíleli na informování o katastrofě, a to

buď v oficiálních nebo neoficiálních (i zahraničních) médiích. Autorka se soustředila na tři okruhy, které poměrně komplexně poukazují na možnosti a limity tehdejšího zpravodajství o celé záležitosti. Uvádí tak i nové skutečnosti, které zároveň interpretuje. V tomto ohledu bych pouze podotkla, že některé interpretace by zasloužily širší pohled (např. v kapitole „Charakter prvních zpráv o Černobyli“ mohla autorka více zúročit poznatky z předchozí části práce o mediálním prostředí, a své interpretace rozhovorů s nimi více propojit).

Za velmi zdařilou pokládám pak poslední úsek práce, tj. analýzu článků Rudého práva. V této části si autorka všímá nejen významů v samotném obsahu, ale i řazení zpráv, které mělo svoji logiku (tímto způsobem byla příkládána informacím určitá důležitost).

I přes některé drobné nedostatky napsala K. Beščecová velmi kvalitní bakalářskou práci, v níž prokázala, že si osvojila zvolené teoretické postupy. Proto ji ráda doporučuji k obhajobě a hodnotím ji stupněm výborně.

V Praze, 8. 8. 2011

Mgr. Hana Zimmerhaklová, Ph.D.